

raadsleden en leden algemeen bestuur

Onderwerp	Datum
Doelmatig waterbeheer	5 oktober 2016
Ons kenmerk	Uw kenmerk
Afdeling	Doorkiesnummer
Ruimte	013 542 87 13
E-mail	Fax
petra.mackowiak@tilburg.nl	
Postadres	Bezoekadres
Postbus 90155	Stadhuisplein 130
5000 LH Tilburg	

Geachte heer of mevrouw,

In het Bestuursakkoord Water (BAW) van 2011 hebben Rijk, provincies, gemeenten, waterschappen en drinkwaterbedrijven afspraken gemaakt over een meer doelmatig beheer van de waterketen. Hierbij staat centraal het in de hand houden van de kosten, het verbeteren van de kwaliteit en het verminderen van de kwetsbaarheid in de waterketen. De uitwerking van deze afspraken vindt regionaal plaats, in Brabant zijn 7 werkeenheden actief. Een daarvan is de regio Hart van Brabant, waarin 8 gemeenten en 2 waterschappen invulling geven aan de afspraken die in 2013 zijn vastgelegd in een Samenwerkingsovereenkomst. Deze regionale uitwerking is in volle gang en is tot 2020 gericht op het uitvoeren van plannen en maatregelen om de gestelde doelen te behalen. Jaarlijks vullen alle werkeenheden de landelijke monitor in, om de voortgang op het gebied van kosten, kwaliteit en personele kwetsbaarheid inzichtelijk te maken.

Met deze brief informeren we de raden en besturen in Hart van Brabant over invulling van de samenwerking en de stand van zaken in de regio Hart van Brabant. Deze stand van zaken is gebaseerd op de uitkomsten van de landelijke voortgangsrapportage die in mei 2016 is verschenen in de "Staat van ons Water". Daarin wordt onder andere de voortgang van het nationaal Waterplan 2016-2021 en het BAW aan de Tweede Kamer gerapporteerd.

Organisatie van de samenwerking

De 8 gemeenten Tilburg, Waalwijk, Dongen, Loon op Zand, Gilze en Rijen, Goirle, Oisterwijk en Hilvarenbeek en de waterschappen De Dommel en Brabantse Delta geven samen invulling aan de afspraken van het BAW. Daartoe is in 2013 een Samenwerkingsovereenkomst (SOK) opgesteld, met daaraan gekoppeld een meerjarenprogramma. Brabant Water is geen deelnemer aan de SOK, zij hebben aangegeven op projectmatige wijze te willen participeren. Aan het begin van elk jaar vindt een evaluatie van alle projecten plaats en wordt op basis hiervan een nieuw jaarprogramma vastgesteld.

Samenwerken in de waterketen raakt organisaties breder dan alleen de medewerkers die belast zijn met taken op het gebied van water en riolering. Mede daarom zijn inspanningen gedaan om ook de managementlaag aan te laten haken en een rol te geven in de samenwerking. Samenwerken gaat over vertrouwen en durven loslaten. Om te betrokkenheid te vergroten, maar ook de vrijblijvendheid uit de samenwerking te halen is in 2015 gestart met een zogenaamd drie-lagenoverleg. Bestuurders, managers en medewerkers bespreken onder externe begeleiding de zaken die bijdragen aan versterking van, als ook uitdagingen in de samenwerking. Ook komen hier noemenswaardige projecten op de agenda.

Projecten 2016

In 2016 wordt met de volgende projecten gewerkt aan het in de hand houden van de kosten, het verbeteren van de kwaliteit en het verminderen van de kwetsbaarheid in de waterketen:

1. Personele kwetsbaarheid: in 2015 is inzicht verkregen in de omvang, het kennisniveau, leeftijd, beschikbaarheid en inzetbaarheid van medewerkers per organisatie. Met deze gegevens wordt in 2016 naar oplossingen voor geconstateerde kwetsbaarheden gezocht.
2. Gezamenlijk verbreed gemeentelijk rioleringsplan (vGRP), met de volgende deelprojecten:
  - Klimaatadaptief omgaan met hemelwater: om de gevolgen van klimaatverandering op te vangen wordt bekeken wat de mogelijkheden zijn om op een andere manier met regenwater om te gaan.
  - Gezamenlijk aanbesteden van meerjarencontracten op het gebied van beheer en onderhoud van de riolering, zoals reparatie en renovatie vrijvervalriolering, relinen, maaien en baggeren van watergangen.
  - Meten en monitoren: het gaat hierbij om het opstellen van meetplannen, de aanschaf meetapparatuur en verwerking van gegevens, met als doel om meer inzicht te krijgen in het functioneren van het rioolstelsel, het regionaal watersysteem en de interactie hiertussen. Dit inzicht moet leiden tot een doelmatige afweging van investeringsmaatregelen.
  - Oppervlaktewaterkwaliteit/KRW: Onderzocht wordt op welke wijze de afvalwaterketen kan bijdragen aan het behalen van de Kader Richtlijn Water (KRW) doelen.
  - Grondwaterbeheer.
  - Communicatie: het vergroten van het waterbewustzijn van inwoners.
3. Klimaatadaptatie: in beeld krijgen van de klimaatopgave van iedere partij en de mogelijkheden om deze opgave vanuit een regionale aanpak op te pakken. Hiervoor zijn in de gemeenten klimaatateliers gehouden.

Resultaten samenwerking 2011-2015

Kostenbesparing

De werkeenheden hebben, in het kader van de landelijke monitor, beoordeeld of zij de eerder vastgestelde ambities daadwerkelijk waarmaken. Hieruit blijkt dat de werkeenheden de samenwerking positief en met een ruime voldoende waarderen. Op het gebied van kostenbesparing scoren de werkeenheden in Brabant redelijk tot goed ten opzichte van het landelijke gemiddelde. Dit gemiddelde betekent dat er op dit moment landelijk ongeveer 225 miljoen euro (59%) aan besparingen verwezenlijkt is (doel is 380 miljoen euro in 2020). De verwachting is dat op basis van concrete afspraken de ambities voor wat betreft kostenbesparing in 2020 gerealiseerd zijn. Hiermee wordt de stijging van de rioollasten en zuiveringsheffing beperkt. Die besparing wordt onder andere bereikt door werkzaamheden van gemeenten en waterschap te combineren, gezamenlijk aan te besteden en investeringen in de riolering en afvalwaterzuivering beter op elkaar af te stemmen.

Voor de regio Hart van Brabant geldt dat in september 2014 een besparingspotentieel is benoemd van ongeveer € 10,5 miljoen in 2020. Daarvan is eind 2015 een daadwerkelijke besparing van € 4,9 miljoen (47%) gerealiseerd. Dit bedrag hebben de partners in de samenwerking minder uitgegeven ten opzichte van eerdere ramingen, het betekent niet dat we daarmee geld over hebben.

Verbetering kwaliteit en beperking personele kwetsbaarheid in de waterketen

De gemiddelde landelijke voortgang voor wat betreft de verbetering van de kwaliteit van de waterketen is 54%. Ten opzichte van dat landelijke gemiddelde scoren alle werkeenheden in Brabant bovengemiddeld. Bij het beperken van de kwetsbaarheid van de waterketen doet werkeenheden Hart van Brabant het erg goed, met een realisatie van 80%; dit ten opzichte van een landelijk gemiddelde van 48%. De andere werkeenheden behoren tot de middengroep of zitten net onder het landelijke gemiddelde.

Om de kwaliteit van de waterketen te verbeteren en de kwetsbaarheid te beperken hebben de betrokken partners al veel kennis gedeeld over de werking en capaciteit van rioolsystemen. Ook brengen de partners in beeld waar de organisatie van het waterketenbeheer kwetsbaar is, om daar tijdig op in te kunnen spelen. Dat geldt ook voor het snel kunnen handelen bij calamiteiten.

Vervolg

In 2017 werken de partners met vertrouwen aan het realiseren van de gestelde doelen. Daarnaast staat de evaluatie van de regionale Samenwerkingsovereenkomst gepland. Ook zal aandacht besteed worden aan ontwikkelingen die op ons af komen die van invloed kunnen zijn op de samenwerking. Voorbeeld daarvan is de Omgevingswet die in 2018 van kracht wordt. Hiermee gaat deregulering gepaard, maar ook gaat (zoals het zich nu laat aanzien) het verplichte karakter van het vGRP verdwijnen. Gemeenten moeten beslissen hoe zij in de toekomst het investeringsprogramma vastleggen en de rioolheffing onderbouwen. Een regionale aanpak op basis van de ingezette projecten, zoals het gezamenlijk vGRP, kan daarbij een rol spelen.

Hoogachtend,

Drs. J. van Groos

Voorzitter stuurgroep Doelmatig Waterbeheer Hart van Brabant

Bijlagen

Ledenbrief VNG-UvW (Lbr. 16/044 - Voortgang samenwerking in de waterketen)

